

Ungdomsrådet 7.11.2023

Om planarbeid og roller i en kommune

Kommuneplanens samfunnsdel

E18 Tvedestrand – Gjerstad

Miljøplanen

v/ samfunnsplanlegger Berit Weiby Gregersen

Planarbeid og roller i en kommune

Risør kommune

Kommuneplan

- Alle kommuner er pålagt å ha kommuneplan
- Samfunnsdel og arealdel
- Overordnet – gir mål og retning for samfunnsutvikling og føringer for hvordan arealene kan bebygges

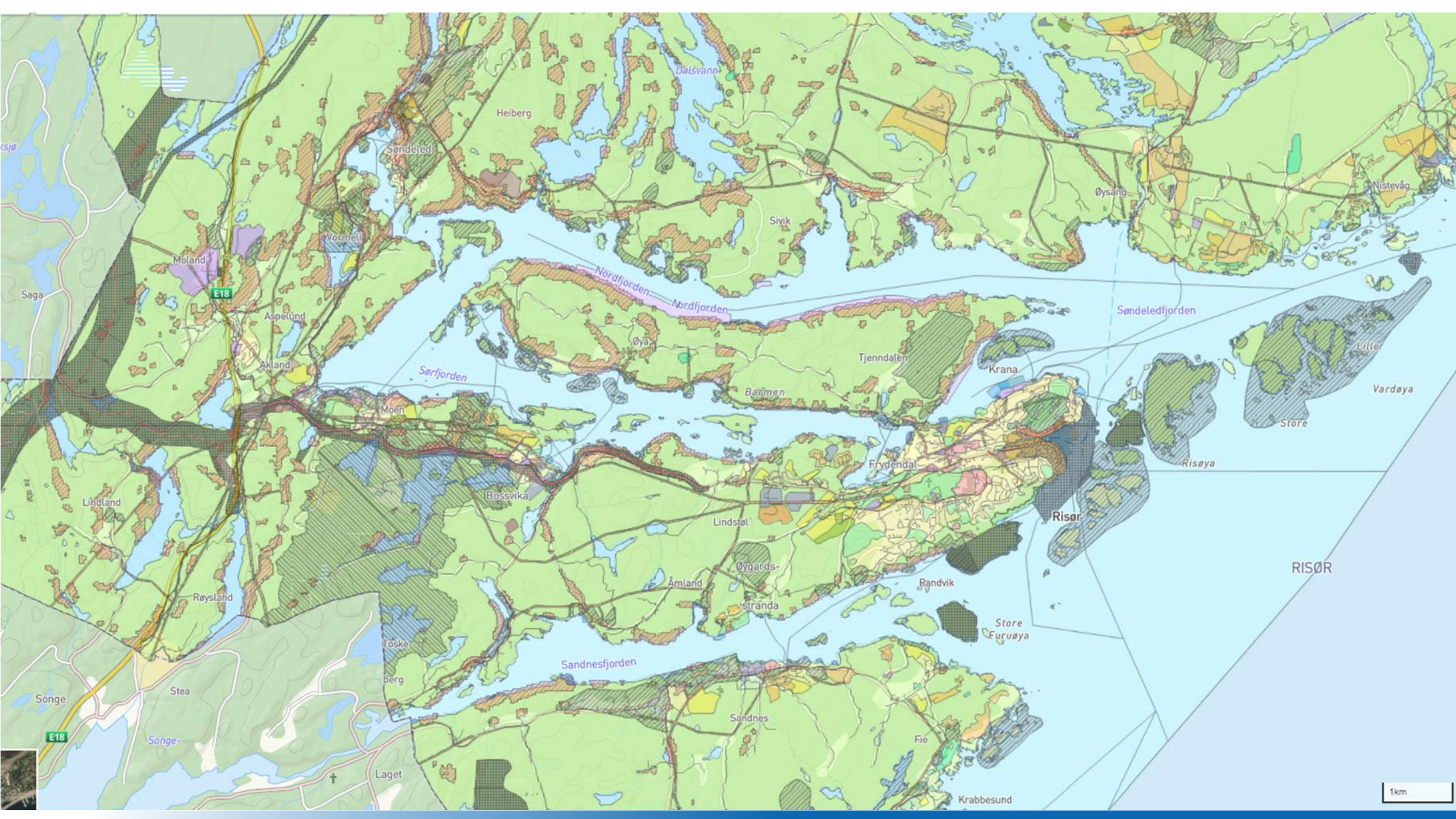

VEDTATT AV RISØR KOMMUNETRE XX.XX.20XX, POLITISK SAK: XX/XX, ARKIVSAK: XXXX/XXX

Sammen om et bærekraftig og levende samfunn

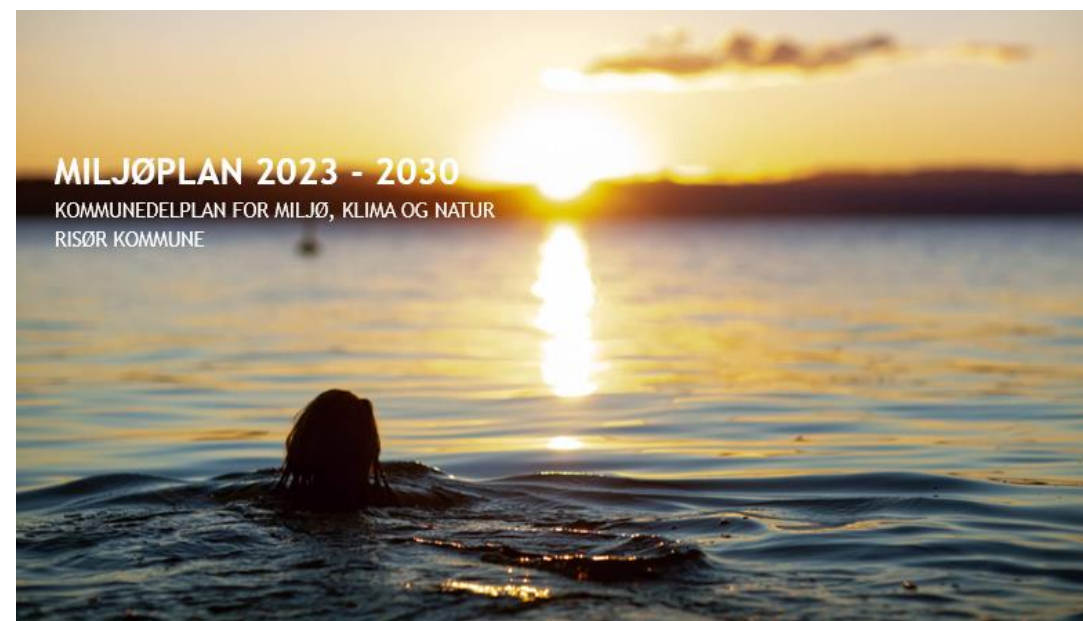

Temaplaner

- Kommunedelplaner
- Temaplaner
- Sier mer om hvordan vi skal jobbe innenfor forskjellige tema eller fagområder
- Oppvekstplan, Kulturplan, Mangfoldsplan, Veteranplan, Hovedplan for vann og avløp

Reguleringsplaner

- Bestemmer hva som kan bygges og hvordan det skal se ut.
- Private kan lage reguleringsplaner selv, eller kommunen kan lage dem

Felles for alle planer

- Sette mål og retning for utvikling
- Koordinere og avveie ulike interesser
- Bruke fagkunnskap
- Være åpne prosesser - alle skal kunne se hva som er gjort og hvordan
- Medvirkning

Ungdomsrådet og kommunens planarbeid

- Når blir dere invitert inn?
- Og hva kan dere bidra med?

- Dere styrer i stor grad selv hva dere ønsker å bruke tid på i møtene.

(Men vi kommer til å invitere dere med!)

- **Barnekonvensjonen:** Alle barn har rett til å si sin mening og bli tatt på alvor
- **Plan- og bygningsloven:** Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge.

RISØR KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

2023 - 2035

Ny kommuneplan

VEDTATT AV RISØR KOMMUNETYRE XX.XX.20XX, POLITISK SAK XX/XX, ARKIVSAK XXXX/XXX

Sammen om et bærekraftig og levende samfunn

Hva er en kommuneplan?

- Skal ta stilling til:
- Langsiktige utfordringer
- Mål og strategier

For kommunen som helhet og
kommunen som organisasjon

#Risør 300 Risørdansen

Visjon og gjennomgående tema

Visjon:

Sammen om et
bærekraftig og levende
samfunn

- Klima og natur

- Folkehelse og levekår

Fagområdene:

- Kommunen som organisasjon
- Samfunnsutvikling
- Helse og omsorg
- Skole og barnehage

#Risør 300. Åpningshelg – Barnebursdag i Risørhuset

Skole og barnehage

Risør skal være et trygt, inkluderende og utviklende samfunn for alle barn og unge.

Sånn vil vi ha det:	Sånn gjør vi det:
Alle har et likeverdig faglig tilbud som er tilpasset deres behov og utvikling.	<ul style="list-style-type: none"> • Jobber systematisk med språk gjennom hele utdanningsløpet. • Reflekterer over resultater i grunnleggende ferdigheter og brukerundersøkelser og setter ambisiøse og realistiske mål for videre arbeid. • Hever grunnleggende ferdigheter i basisfagene (norsk, matte, engelsk), med særlig fokus på begynneropplæringen. • Sikrer spesialpedagogisk kompetanse og kvalitet i tilpasset og intensiv opplæring. • Inkluderer og veileder foresatte for felles innsats for barns/elevs faglige utvikling.

Alle har et likeverdig faglig tilbud som er tilpasset deres behov og utvikling.

Alle får økt mestringstro og motivasjon i sin hverdag.

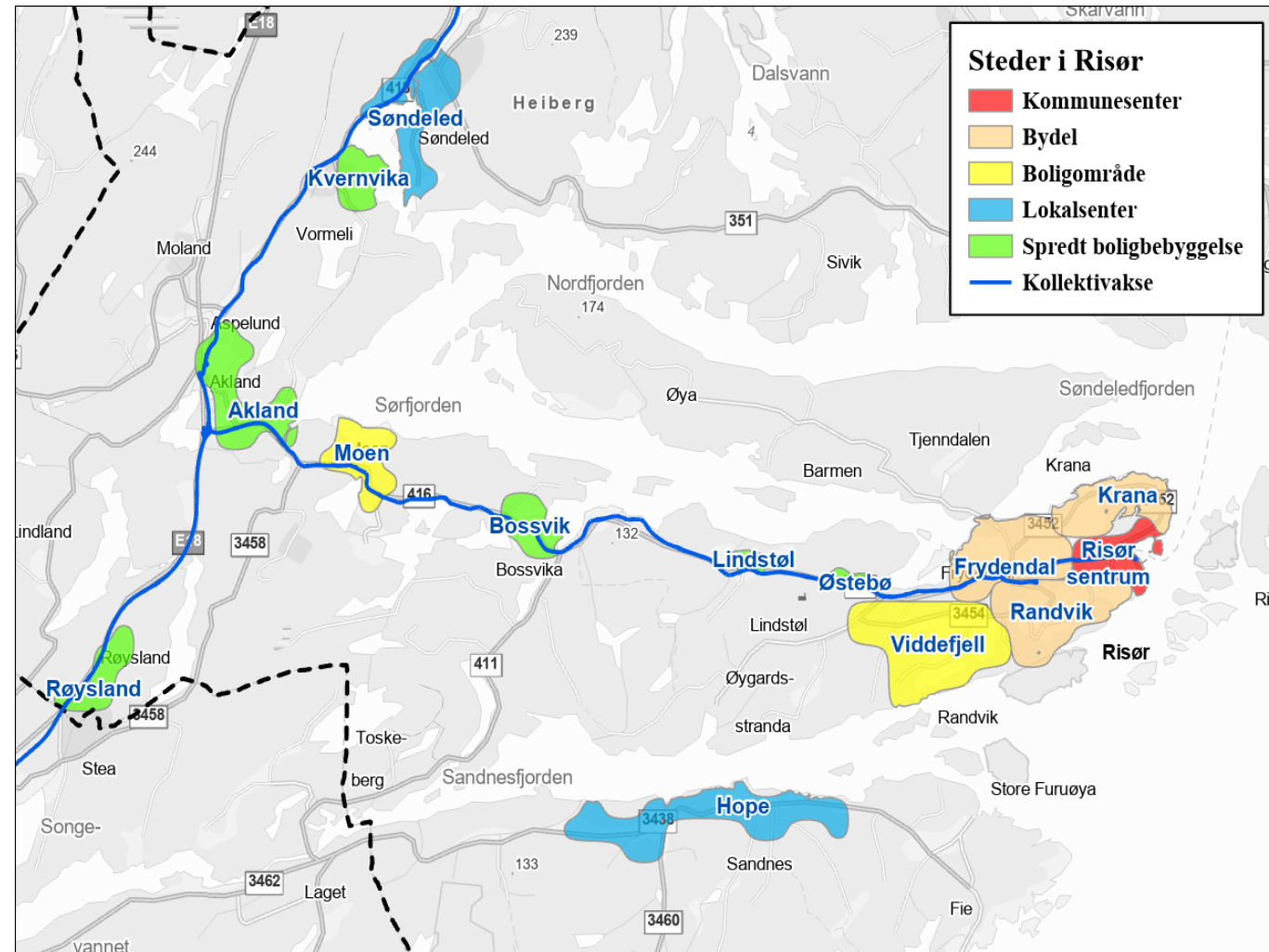
Alle opplever tilhørighet og gode relasjoner som fremmer trivsel.

Samfunnsutvikling

- Klima og natur
- Næringsliv, næringsutvikling og reiseliv
- Kunst og kultur
- Bevare et levende historiske sentrum i Risør
- Stimulere frivillig arbeid – lag og foreninger
- Varierte og attraktive boligtilbud

Arealstrategi

- Legger føringer for hvordan arealdelen skal bli
- Ny boligbebyggelse og fortetting skal lokaliseres etter følgende prinsipper:
  - Minimum 90% av nye boliger skal bygges innenfor områdene nevnt i arealstrategien.
- Gjenbruk og sambruk i allerede nedbygde områder skal alltid vurderes før natur bygges ut.

Innspill?

1. Har dere innspill til målene vi har satt i kommuneplanen?
  2. Har dere innspill til noe annet i planen?
  3. **Er det noe dere tenker det er viktig at kommunen jobber med framover?**
- [Kommuneplan 2023 - 2035 - Risør kommune \(risor.kommune.no\)](https://risor.kommune.no)

E18 Tvedestrand – Gjerstad

Delstrekning av E18 Grimstad-Bamble

Formannskapet 19.10.2023

Medvirkning med Ungdomsråd

Risør kommune

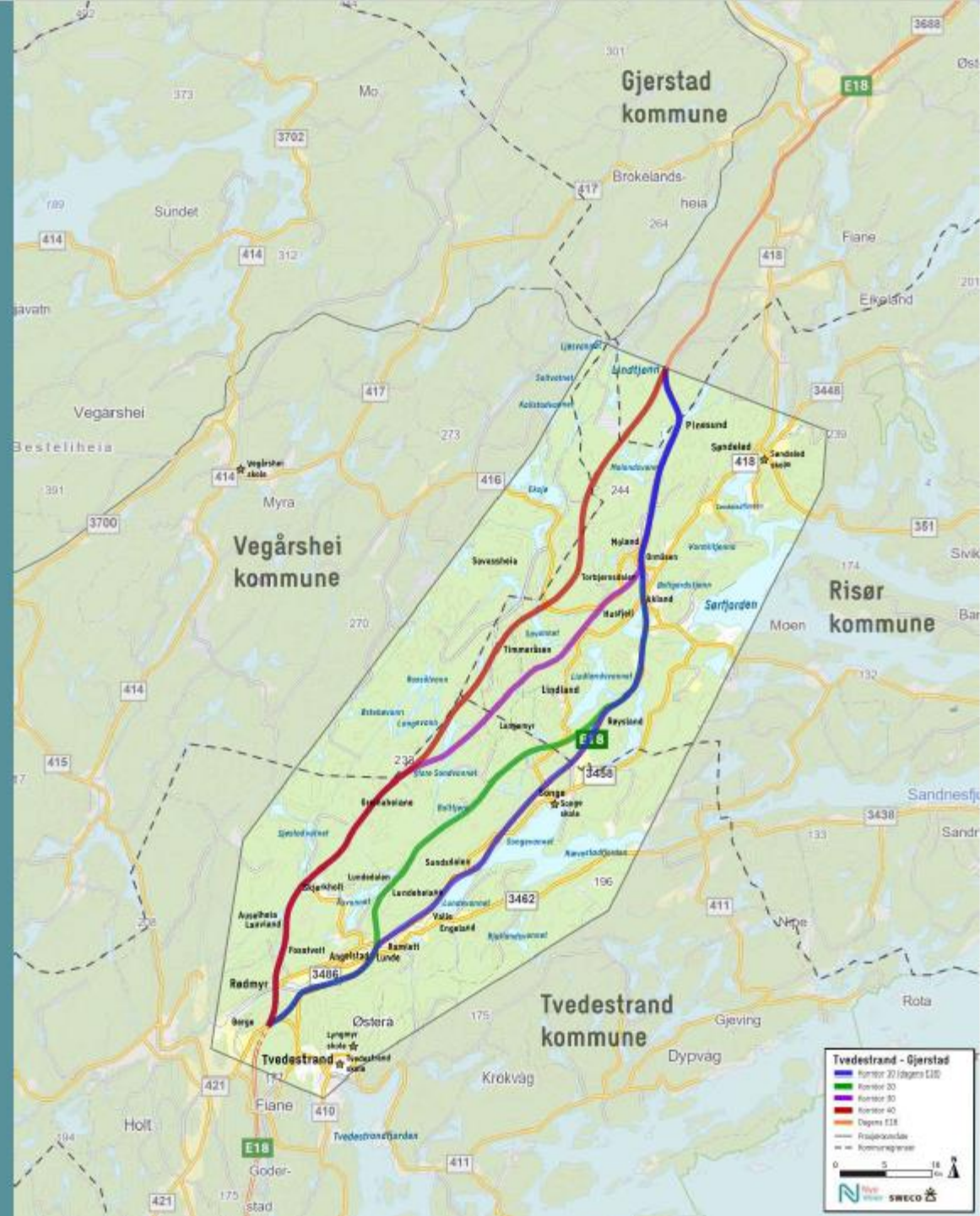

Oversiktskart

Kart som viser området
som Nye Veier ser på

Undersøker området og samler informasjon

Får informasjon fra befolkningen. Dette gjelder også barn og unge.

Legger dataene inn i modell og diskutere hvor ny vei skal gå

Fagekspertter diskuterer og finner en løsning sammen

Nye Veier sender forslag til hvor ny E18 skal gå og hvordan den skal se ut til kommunene

Planen legges ut på høring. Det betyr at alle kan se på planen og si hva de mener om den. Dette gjelder også barn og unge.

Nye Veier ser på alle innspillene som har kommet inn og endrer på planen. De sender over et nytt forslag til kommunen

Politikerne i kommunen bestemmer om de godkjenner planen eller ikke.

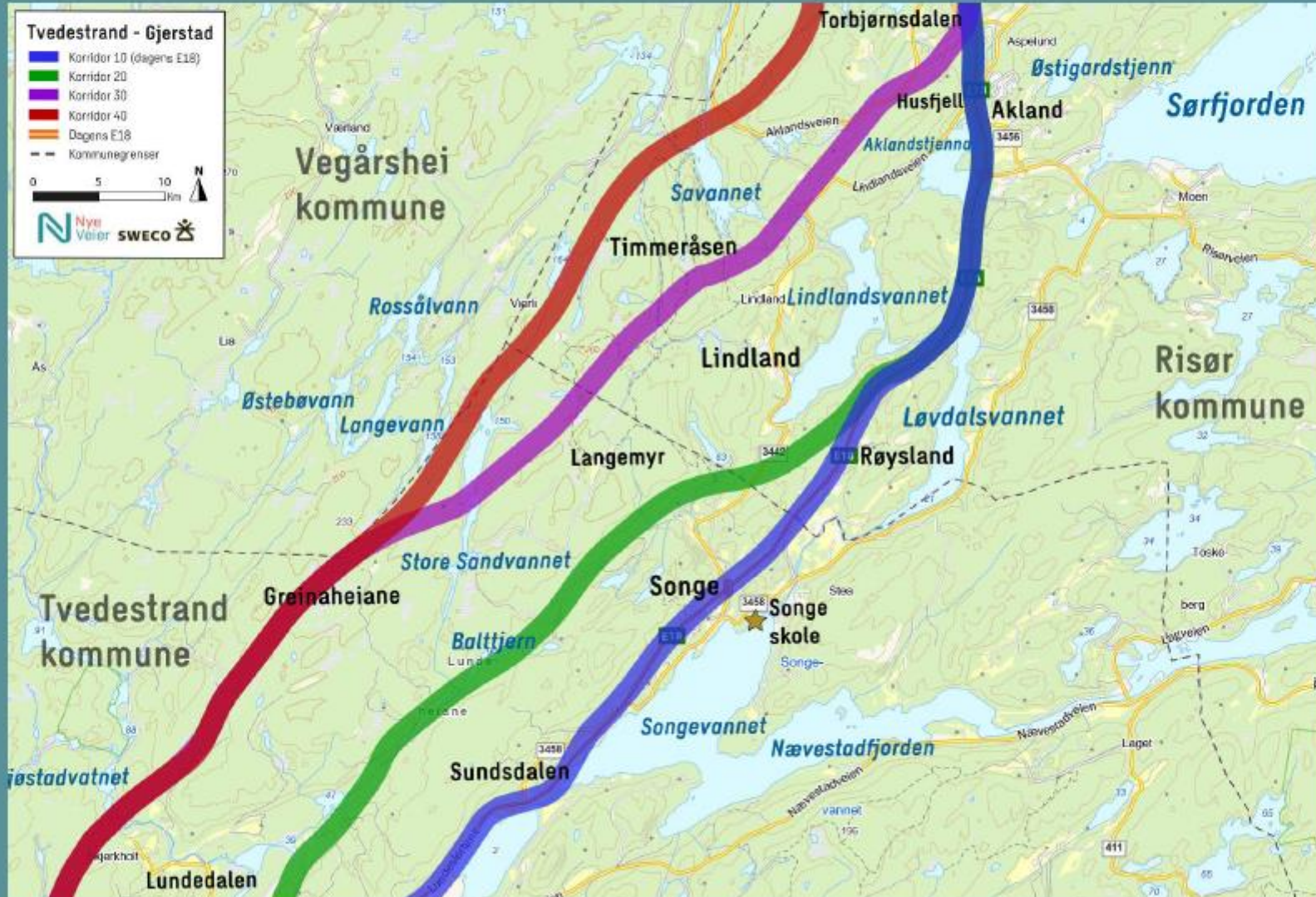

Når politikerne godkjenner planen kan vi starte å bygge veien

Kart som viser deler av Risør, Tvedestrand og Vegårshei

Kart som viser deler av Risør, Vegårshei og Gjerstad

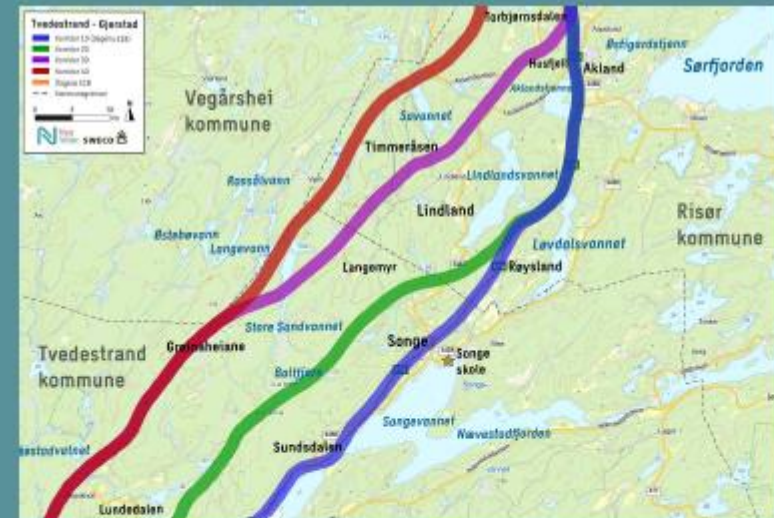

Oppgave 1

Er det noen områder som er viktige for dere, og hvorfor er disse viktige?

Eksempelvis badeplass, turområde, sykkelveier, jaktområder, teltplasser eller andre ting.

- Ta utgangspunkt i vedlagt PDF som heter «E18TG_Kart til oppgave 1»
- Marker området i kartet og forklar – *eller* – skriv stedsnavn og forklar.
- Hvis dere ser at noen av linjene treffer områder dere bruker, skriv hvilken linje som treffer:
  - Blå – Linje 10
  - Grønn – Linje 20
  - Lilla – Linje 30
  - Rød – Linje 40

Linjene som vises i kartet er tykke. Nye Veier jobber med å finne ut av hvor veien skal gå innenfor et av de fire alternativene.

Oppgave 2

Er det noe spesielt dere mener vi må tenke på når vi skal bygge ny vei?

Dette kan for eksempel være:

- *Er det noen temaer dere synes er viktige?*
- *Er det noe vi bør ta spesielt hensyn til?*

Oppgave 3

Er det noe dere lurer på om prosjektet eller er det andre ting dere vil si til oss?

Nye
veier

A person is seen from behind, swimming in the ocean. The sun is low on the horizon, creating a bright, golden glow and a long, shimmering reflection on the water's surface. The sky is filled with soft, golden light, and the water is a deep blue with gentle ripples. The overall mood is peaceful and serene.

Miljøplan 2023 - 2030

KOMMUNEDELPLAN FOR MILJØ, KLIMA OG NATUR

RISØR KOMMUNE

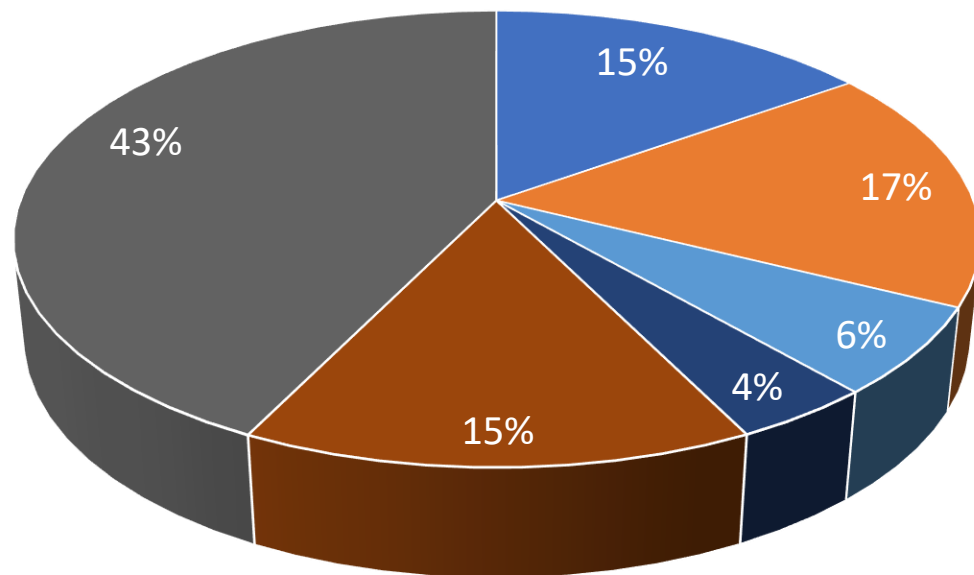
Hvorfor Miljøplan i Risør kommune

- Alle klimagassutslipp er lokale og nedbygging av areal er den viktigste årsaken til tap av natur.
- Kommunene er landets viktigste arealforvaltere, og det forvaltningsnivået som er nærmest befolkningen, organisasjonslivet og næringslivet. Uten kommunal innsats kan ikke klima- og naturkrisen håndteres.

-
- **Miljøplanen viser hvordan Risør kommune tar ansvar for den pågående klima- og naturkrisen verden står ovenfor, samtidig som kommunen utvikles og blir mer attraktiv.**

Klimagassutslipp I Risør I 2021

Fordeling av 18 783 tonn Co2e sluppet ut i Risør i 2021

■ Annen mobil forbrenning ■ Avfall og avløp ■ Jordbruk ■ Oppvarming ■ Sjøfart ■ Veitrafikk

43%

VEITRAFIKK

Veitrafikk er vår største utslippskilde, og med en eventuell ny e18 gjennom kommunen vil denne høyst sannsynlig øke. De siste årene er det imidlertid blitt noe mindre utslipp fra vei, på grunn av flere elbiler og fossilbiler som bruker mindre drivstoff.

15%

ANNEN MOBIL FORBRENNING

Annen mobil forbrenning er i all hovedsak utslipp for bygg- og anleggsvirksomhet. Utslippene her er stadig økende, og et område hvor potensialet for kutt er relativt stort.

17%

AVFALL OG AVLØP

Utslippene er nedadgående, men sammenligner vi oss med andre kommuner er det innenfor avfall og avløp vi har størst forholdsmessig utslipp. Noe kan forklares med at vi har et stort avfallsanlegg på Hestemyr og mange hytter som tradisjonelt har vært dårligere på å sortere avfallet sitt. Likevel er potensialet for kutt stort her.

15%

SJØTRAFIKK

Sjøtrafikk inkluderer all trafikk innenfor Risørs grenser. Mye av dette kan vi ikke gjøre noe med, men utslipp fra fritidsbåter og fra opplag av båter er betydelig.

6%

JORDBRUK

Utslipp fra Jordbruk holder seg relativt stabilt over tid. Risør er ikke en stor jordbrukskommune. Den største andelen av utslippene kommer fra husdyrenes fordøyelsesprosesser.

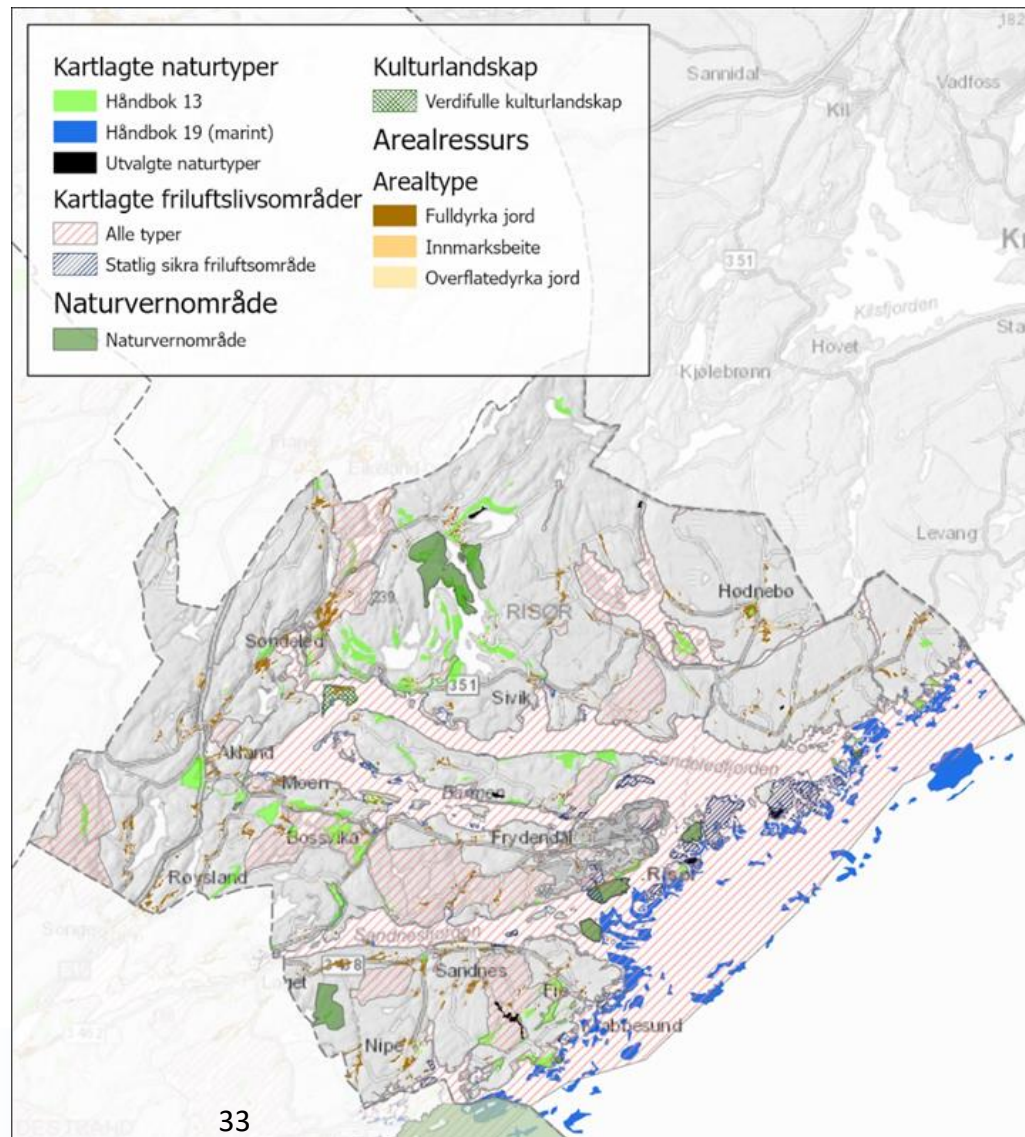
4%

OPPVARMING

Her har det vært en ganske stor nedgang de siste årene, som i all hovedsak skyldes i at færre benytter ikke-fornybare energikilder til oppvarming

Naturtyper og forvaltning av viktige arter

- Artsforvaltning
- Utvalgte naturtyper
- Truede arter
- Fremmede arter

Ca. 2 % av landarealet i kommunen er vernet etter naturmangfoldloven

I følge Montrealavtalen må 30 % av alt landareal i Norge være vernet innen 2030.

Arealregnskap Agder 2022

Besøk PowerBI-rapporten for mer informasjon

Velg kommune
Risør

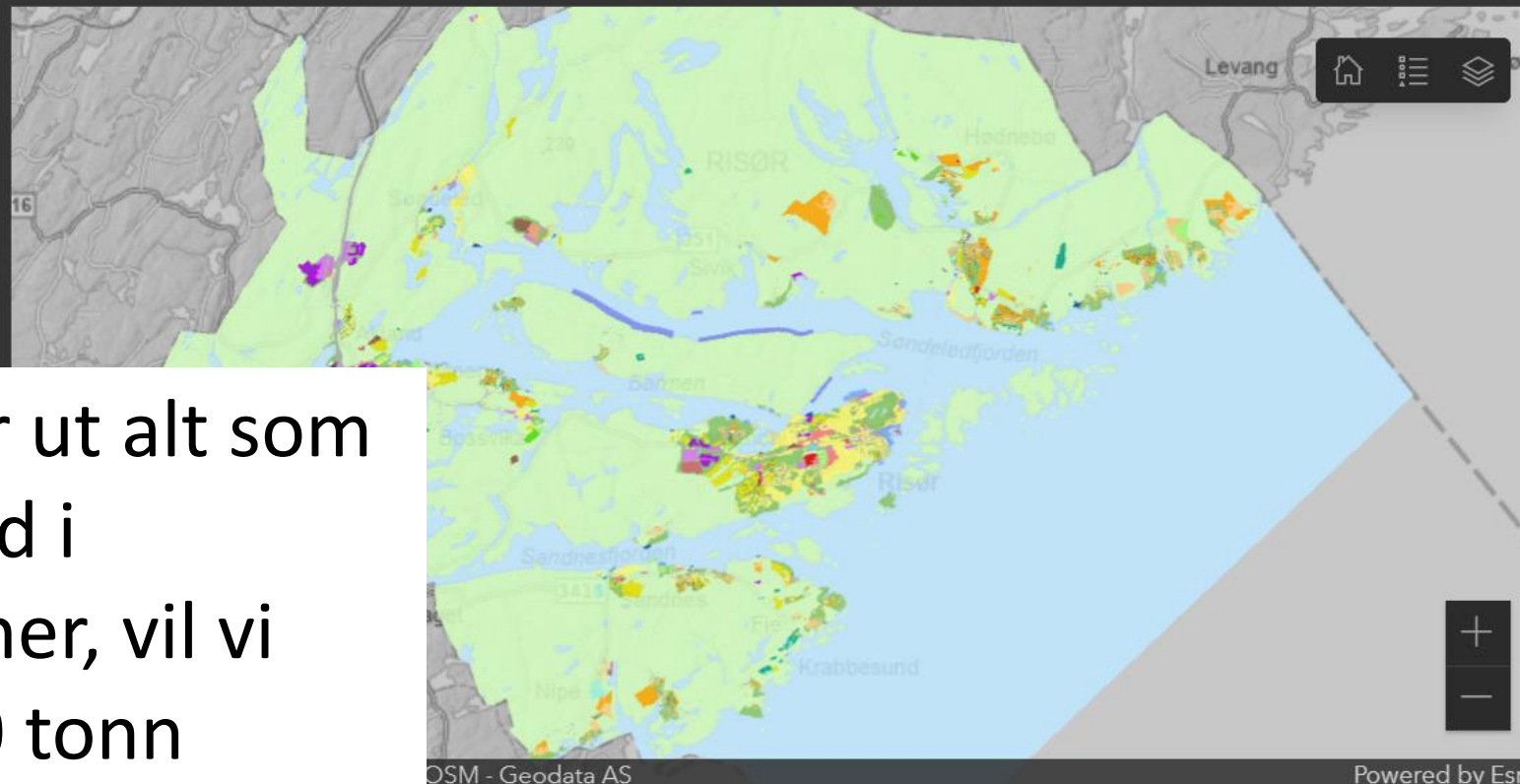
Antatt planreserve
Viser alt

Arealformål
Viser alle

Bebyggd eller opparbeidet
Viser alle

Plankilde
Viser alle

NB: Vi bruker logaritmiske skalaer for å øke synligheten av lave verdier

Areal i utvalget
308 535
Dekar

Boligareal
0,62 dekar
per innbygger

Totalt

Fritidsareal
0,5 dekar
per innbygger

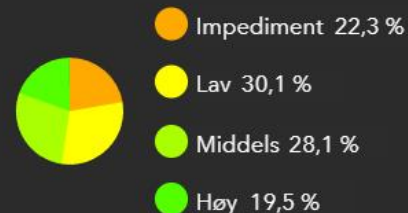
Totalt

Næringsareal
0,13 dekar
per innbygger

Totalt

Utslipp hvis 100% utbyggd
148,7k
tCo2ekv 20 år

Utslipp

Lauvskog 5,5 %

Dersom vi bygger ut alt som er planlagt utbyggd i eksisterende planer, vil vi slippe ut 148 700 tonn CO2ekv over 20 år

EN MILJØPLAN MED MÅL OG TILTAK INNEN SYV TEMA.

For hvert tema presenteres det et hovedmål, flere delmål og en beskrivelse av hvordan delmålet skal følges opp.

Mer konkrete tiltak og oppfølging skisseres i den årlige rulleringen av klimabudsjett og handlingsplan/ økonomiplan.

Tema	Hovedmål - Risør kommune skal
Bygg og anlegg	<i>Effektivisere bruken av egne bygg, redusere energibruk, øke kompetansen blant utbyggere, og være en fremoverlent byggherre for egne prosjekter.</i>
Naturmangfold	<i>Sette naturmangfoldet på den lokalpolitiske dagsorden, og bevare naturen og landskapet på en måte som gjør at kommende generasjoner får like stor nytte og glede av det som vi gjør i dag.</i>
Transport	<i>Gjennom målrettet transporttiltak bidra til en betydelig reduksjon av klimagassutslipp</i>
Arealplanlegging	<i>Gjennom arealplanlegging som legger vekt på fortetting og grøntstruktur, bidra til å redusere klimagassutslippene, unngå nedbygging av natur, og sikre at kommunen kan levere bedre og mer bærekraftige tjenester.</i>
Mat, jord-, skog- og havbruk	<i>Legge til rette for at det produseres nok mat på en effektiv og bærekraftig måte med lavt naturinngrep, og som gir lavest mulig utslipp av klimagasser i kommunen</i>
Bærekraftig verdiskaping og sirkulærøkonomi	<i>Være en kommune som setter fokus på bærekraftig verdiskaping, grønne forretningsideer og som fremmer mulighetene for etableringer og utvikling av næringsliv med en sterk miljøvennlig profil.</i>
Innkjøp	<i>Bruke innkjøp som et sentralt verktøy for å nå kommunens klimamål. Gjennom klare retningslinjer og krav skal den enkelte bestiller og behovshaver enkelt ta grønne valg.</i>

Innspill?

Har dere innspill til tiltak vi kan gjøre i Risør innen klima, miljø og natur?

Innenfor bygg og anlegg er gjenbruk, ombruk og sirkulærøkonomi viktig tema. Det handler her om å bevege seg fra en økonomi hvor vi utvinner ressurser, produserer, forbruker, og kaster, til en økonomi hvor vi forvalter ressursene på en slik måte at vi forebygger at avfall oppstår.

BYGG OG ANLEGG

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord- , skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Hovedmål: «Risør kommune skal effektivisere bruken av egne bygg, redusere energibruk, øke kompetansen blant utbyggere, og være en fremoverlent byggherre for egne prosjekter.»

Delmål	Sånn gjør vi det
Reduksjon i utslipp fra nybygg	Alle offentlige nybygg og store hovedombygginger skal ha en sterk miljøprofil som går ut over standardkravene i tek-forskrifter. Der det er mulig skal det vurderes solceller eller andre energiproduserende tiltak med nullutslippsbygg eller plusshus som mål.
Energiforbruket fra eksisterende bygningsmasse skal reduseres	Eksisterende bygningsmasse skal optimaliseres for å redusere energiforbruket, og materialvalg og arbeidsprosessen skal ha en sterk miljøprofil. Der det er mulig skal det vurderes solceller eller andre energiproduserende tiltak ved ombygging.
Kommunen skal sikre optimal bruk av bygg i eget eie, og selge bygg som ikke er i bruk.	Det skal legges til rette for høy grad av sambruk, flerbruk og ombruk på tvers og internt i kommunen og sivilsamfunnet.
Bidra til økt kompetanse om klima- og miljøvennlige løsninger blant lokale entreprenører og håndverkere.	Vi skal legge til rette for kunnskapsheving om klima- og miljøvennlige løsninger, blant annet gjennom å legge til rette for samarbeid og kunnskapsnettverk for bransjen. I utbyggingsavtaler skal det settes krav til bruk av miljøvennlige materialer, moderne byggemetoder og energiløsninger inngå.
Økt grad av gjenbruk av utstyr og materialer i egne byggeprosjekter	Ved kontrahering av leverandører, eller der kommunen selv gjennomfører byggeprosjekter skal det alltid undersøkes om det finnes gjenvinnbare materialer som kan brukes. Alle bygg skal legge vekt på bruk av materialer som kan gjenvinnes og brukes på nytt i andre prosjekter. Det skal settes krav til avfallsminimering ved kommunale byggeprosjekter.
Ta vare på, og utvikle Risør sentrum som et attraktivt sentrum med en historisk og klimavennlig trehusbebyggelse.	Gjennom samarbeid med vårt lokale bygningsvernssenter, og med kompetanseheving skal vi ta vare på trehusbyen, og fremme dette som et viktig virkemiddel for lagring av CO ₂ .

NATURMANGFOLD

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Naturhensyn taper ofte for utbyggings- og næringsutviklingshensyn i dagens planpraksis i kommuner. Forskningsmiljøet NIBR har pekt på fem hovedårsaker til dette: 1) natur har et svakt rettsvern; 2) det er uklare grenser for lokalt selvstyre i arealplanlegging; 3) det er svake kontrollmekanismer i arealplanprosesser; 4) manglende verktøy for vurdering av sumvirkninger av arealutvikling; og 5) mangel på kapasitet og kompetanse i kommunene.

Tema

Bygg og anlegg

Naturmangfold

Transport

Arealplanlegging

Mat, jord-, skog- og havbruk

Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi

Innkjøp

Hovedmål: «Risør kommune skal sette naturmangfoldet på den lokalpolitiske dagsorden, og bevare naturen og landskapet på en måte som gjør at kommende generasjoner får like stor nytte og glede av det som vi gjør i dag.»

Delmål	Sånn gjør vi det
En streng prioritering på gjenbruk av eksisterende nedbygd areal.	Ved forslag til reguleringsplaner og byggesaker skal Risør kommune prioritere ombygging og transformasjon, for så langt det lar seg gjøre unngå å tillate utbygging i urørt natur.
Unngå nedbygging av verdifulle naturarealer, for eksempel skog og myr.	Vi skal konsentrere utviklingen rundt byen- og tettstedene i kommunene. Minimum 90 % av oppføring av nye boliger skal skje innenfor eksisterende sentrum og lokalsentre.
Få økt kunnskap og kompetanse om naturmangfold.	Vi skal være en pådriver for utvikling av regionale kompetansenettverk på naturmangfold, og samarbeide med andre kommuner og myndigheter for kunnskapsutvikling, læringsnettverk og utvikling av gode styringsdata og miljøinformasjon. Dette innebærer etablering av nye miljødata, utarbeide felles verktøy og planer for å bedre ta hensyn til samspillseffekter mellom klimatiltak, arealbruk, ressursforvaltning og naturforvaltning.
Få økt kunnskap om naturtyper og naturverdier i kommunen	Gjennomfører naturtypekartlegging og utarbeide kommunedelplan for naturmangfold i tråd med Miljødirektoratets veileder om kommunedelplan naturmangfold
Forvalte og ivareta områder med viktige naturverdier	Oppfordre og stimulere til vern, skjøtsel og restaurering av viktige naturtyper og naturverdier. Bruke nasjonale og regionale tilskuddsordninger. Forvalte og ivareta kommunens egne eiendommer som har viktige naturverdier, som for eksempel myr, kystlynghei og slåttemark.

59 % av alle klimagassutslipp i Risør kommer fra vei- og sjøtrafikk.

TRANSPORT

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord- , skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Hovedmål: «Gjennom målrettet transporttiltak skal Risør kommune bidra til en betydelig reduksjon av klimagassutslipp»

Delmål	Sånn gjør vi det
Flere gående og syklende	Vi skal tilrettelegge for mer gang- og sykkelsti og gjøre det lettere å komme med buss, sykkel og gange til skolene. Vi skal innføres parkeringsrestriksjoner ved kommunale arbeidsplasser, og vi skal tilrettelegge mer for sykkelparkering og ladestasjoner for el-sykkel
En foregangskommune innen utfasing av fossilt drivstoff på all kommunal transport	Alle nye tjenestebiler som kjøpes skal, med unntak av biler for beredskapsformål, være fossilfrie. Eldre dieslbiler som ikke er klare for utskifting skal så langt det lar seg gjøre kjøres på biodiesel.
Mindre fossilt drivstoff for private biler	Vi skal tilrettelegge for utbygging av ladeinfrastruktur for privatbilisme og private båter.
Flere reiser med kollektive, og helst el-baserte løsninger	Vi skal samarbeide med fylkeskommunen, AKT, og regionale busselskapene for utvikling av nye alternative kollektivløsninger. Risør kommune skal tilrettelegge for ladepunkter for kollektivløsninger.

AREALPLANLEGGING

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Arealbruk og nedbygging er den viktigste årsaken til tap av natur. Kommunene er landets viktigste arealforvaltere.

Boområder med god tilgjengelighet til butikk, skole, fritidstilbud og naturterreng vil redusere klimagassutslipp, men også gjøre Risør som bokommune mer attraktiv, og bidra til en økt bruk av lokale tjenester.

Hovedmål: «Risør kommune skal gjennom arealplanlegging som legger vekt på fortetting og grøntstruktur, bidra til å redusere klimagassutslippene, unngå nedbygging av natur, og sikre at kommunen kan levere bedre og mer bærekraftige tjenester.

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord-, skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Delmål	Sånn gjør vi det
Redusere transportbehov, og utvikle mer attraktive bo-områder.	Boområder med god tilgjengelighet til kollektivtilbud, butikk, skole, og idrett / fysisk aktivitet skal prioriteres i kommuneplaner, reguleringsplaner og byggesaker. Gjenbruk av allerede nedbygd areal skal alltid prioriteres. I kommunens egne bo- og byggeprosjekter skal transportbehov og arealbruk vektet tungt.
Redusert fotavtrykk	Gjennom gode arealstrategier og utøvelse av planmyndighet skal Risør kommune redusere det totale området som i dag enten er nedbygd eller satt av til bebyggelse. Ved nybygging skal bolig og næring prioriteres fremfor fritidsformål
Økt kunnskap om muligheter innenfor klima, miljø og natur.	Samtlige ansatte, og særlig de som håndterer plan- og byggesaker, skal få mulighet til å gjennomføre kompetansehevingstiltak innenfor temaene klima, miljø og natur.
Legge arealregnskap og kunnskap om naturtyper og naturressurser til grunn for all arealplanlegging.	Vi skal være en aktiv samarbeidspartner og pådriver for uttesting og utvikling av nye verktøy. Inkludert arealregnskap, naturregnskap, klimakalkulatorer og verktøy for å planlegge naturrestaurering og naturbaserte løsninger i en helhetlig regional utvikling. For deretter å legge kunnskapen til grunn for utvikling i Risør.
Mer bruk av grønne tak, blågrønne strukturer og andre løsninger som integrerer natur i bebygde områder.	I plan- og byggesaker skal kommunen aktivt benytte og kombinere arealformål, hensynssoner, bestemmelser og retningslinjer for å ivareta en god grøntstruktur.

MAT, JORD-, SKOG- OG HAVBRUK

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Risør har et stort potensial knyttet til å utvikle mer sjørettet næring og havbruk. Med nasjonalparker på hver vår side har vi et mulighetsrom som trolig ikke er utnyttet.

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord-, skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Hovedmål: Risør kommune skal legge til rette for at det produseres nok mat på en effektiv og bærekraftig måte med lavt naturinngrep, og som gir lavest mulig utslipp av klimagasser i kommunen.

Delmål	Sånn gjør vi det
Økt produksjon og bruk av kortreist mat i kommunen.	Vi skal støtte lokale initiativ til produksjon og salg av kortreist mat, og så langt det lar seg gjøre velge kortreist mat ved innkjøp av mat til arrangementer.
Unngå nedbygging av matjord.	Matjord skal ha et spesielt vern i arealplanleggingen og ikke bygges ned.
Økt kunnskap og kompetanse.	Vi skal oppfordre til nyskaping og nye tilnærminger for mulige tiltak for energieffektive og miljøvennlige løsninger og økt opptak av CO ₂ i skog og andre landarealer gjennom kunnskapsformidling, kunnskapsnettverk, gode støtteordninger og en aktiv oppfølging av bedrifter som ønsker å skape utvikling i denne retningen.
Aktiv bruk av marine næringsarealer og for bærekraftig utnyttelse av havressurser.	Det skal gjennomføres en kartlegging og strategi knyttet til utnyttelse marine næringsareal, og Risør kommune skal delta aktivt i regionale kompetansenettverk.

BÆREKRAFTIG VERDISKAPING OG SIRKULÆRØKONOMI

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

En grønn arbeidsplass er en arbeidsplass hvor det er fokus på effektiv verdiskaping innenfor en økologisk bærekraftig ramme, gjennom fokus på innhenting av bærekraftig høstede/produserte ressurser, en ressurseffektiv og miljøvennlig produksjonsprosess, og at produktet samt avfall fra produksjonsprosessen i størst mulig grad er gjenanvendbart.

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord-, skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskaping og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Hovedmål: Risør kommune skal være en kommune som setter fokus på bærekraftig verdiskaping, grønne forretningsideer og som fremmer mulighetene for etableringer og utvikling av næringsliv med en sterk miljøvennlig profil.

Delmål	Sånn gjør vi det
En bærekraftig arealutnyttelse for vekst i næringslivet.	Vi skal fortette, gjenbruke og utnytte eksisterende næringsarealer. Ved utvikling av nye næringsområder skal ivaretagelse av naturverdier og karbonrike masser stå i fokus gjennom kompensierende tiltak, og strenge krav til energieffektive og naturskånsomme løsninger, gjennom reguleringsplaner og i byggesaker.
Besøksnæringen i Risør skal vokse på en måte som sikrer at vi ivaretar våre naturressurser for fremtidens generasjoner	Vi fortsetter arbeidet med å utvikle Risør som en bærekraftig destinasjon og å oppnå merket for bærekraftig reisemål fra innovasjon Norge.
Næringslivet i Risør skal bli mer konkurransedyktig, og jobbe sammen med kommunen mot netto nullutslipp innen 2030	Vi skal være en aktiv samarbeidspartner og pådriver for å utvikle nye, og bygge videre på eksisterende nettverk med mål om inspirasjon, samarbeid, og konkrete tiltak for å bidra til en mer bærekraftig utvikling.
Et aktivt handelssentrum i Risør	Vi skal fortsette å styrke handelsnæringen og legge til rette for samarbeid og utvikling i Risør sentrum.
Næringslivet i Risør skal være innovativ og vi vil se nye grønne arbeidsplasser, og det skal skapes nye arbeidsplasser i Risør basert på sirkulærøkonomi.	Vi skal oppfordre til nyskaping gjennom kunnskapsformidling, gode støtteordninger og en aktiv oppfølging av bedrifter som ønsker å ta del i den grønne omstillingen.

INNKJØP

HOVEDMÅL, DELMÅL OG TILTAK

Grønne innkjøp handler om grundig behovsvurdering knyttet til innkjøp, sirkulærøkonomi, og kjøp av varer og tjenester med en lav klima- og miljømessig påvirkning i levertiden, sammenlignet med varer og tjenester som ellers ville blitt kjøpt.

Tema
Bygg og anlegg
Naturmangfold
Transport
Arealplanlegging
Mat, jord- , skog- og havbruk
Bærekraftig verdiskapning og sirkulærøkonomi
Innkjøp

Hovedmål: Innkjøp skal være et sentralt verktøy for å nå kommunes klimamål. Gjennom klare retningslinjer og krav skal den enkelte bestiller og behovshaver enkelt ta grønne valg.

Delmål	Sånn gjør vi det
Sette fokus på innkjøp som et virkemiddel for å nå kommunens klima- og miljømål, og legge til rette for bruk og forvaltning av ressurser som bidrar til reduksjon av klimagassutslipp gjennom innkjøp.	Vi skal utarbeide en grønn innkjøpsstrategi i samråd med grønn innkjøpsstrategi for Østre Agder, med konkretisering av hvordan Risør skal praktisere klima- og miljø i anskaffelser med kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjoner og i tildelingskriterier.
Færre innkjøp og økt fokus på sirkulærøkonomi	Før alle innkjøp gjennomføres skal det alltid undersøkes om tjenesten eller produktet som erstattes kan repareres eller ombrukes. Om produktet må erstattes skal det vurderes om det finnes brukte alternativer i egen organisasjon eller eksternt, eventuelt om det man ønsker kjøpt, kan leies. Om innkjøpet gjennomføres skal det, der det er relevant, brukes bidrag til sirkulærøkonomi som kvalifikasjonskrav, kravspesifikasjon eller tildelingskriterium.
Redusere klimagassutslipp der kommunen er kjøper av større bygge-prosjekter.	Vi skal alltid ha mål om utslippsfri /fossilfri byggeplass
Redusere klimagassutslipp fra transport i egen organisasjon	Alle kommunes kjøretøy skal være nullutslippskjøretøy innen 2026 og hele kommunens maskinpark skal være utslippsfri innen 2030
Alle som foretar innkjøp i Risør kommune har god kompetanse på gjennomføring av innkjøp, og kjenner godt til handlingsrommet i lover og regler for bærekraftig kommunale innkjøp.	Alle som gjennomfører innkjøp i Risør kommune har gjennomført kurs i innkjøp, og satt seg godt inn i mulighetsrommet for offentlige anskaffelser.